

IV

(Teave)

NÕUKOGU

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT JA ORGANITELT

Nõukogu järeldused, 12. mail 2009, mis käsitlevad strateegilist raamistikku üleeuroopaliseks koostööks hariduse ja koolituse alal („ET 2020“)

(2009/C 119/02)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TULETADES MEELDE,

et 2002. aasta märtsis Barcelonas kohtunud Euroopa Ülemkogu kiitis heaks tööprogrammi „Haridus ja koolitus 2010”, millega loodi Lissaboni strateegia raames üleeuroopalisele koostööle hariduse ja koolituse alal esimest korda tugev raamistik, mille aluseks on ühised eesmärgid ja esmaseks sihiks toetada riiklike haridus- ja koolitussüsteemide parandamist ELi tasandi täiendavate vahendite, vastastikuse õppe ja heade tavade vahetamise kaudu avatud koordinatsioonimeetodit kasutades,

ning TUNNUSTADES,

et eespool nimetatud tööprogrammi kohane koostöö, mis hõlmab ka Kopenhaageni protsessi ja algatusi Bologna protsessi raames, on viinud märkimisväärse eduni, eelkõige elukestva õppe riiklike reformide, kõrghariduse kaasajastamise ning kvaliteeti, läbipaistvust ja liikuvust edendavate ühiste Euroopa vahendite väljatöötamise toetamiseks, kuid siiski eksisteerivad endiselt olulised väljakutsed, mis tuleb lahendada, kui Euroopa soovib jõuda oma eesmärgini saada kõige konkurentsivõimelisemaks ja dünaamilisemaks teadmispõhiseks majanduseks maailmas;

RÕHUTAB, et

1. haridusel ja koolitusel on oluline roll Euroopa ja Euroopa kodanike ees täna ja järgnevatel aastatel seisvate paljude sotsiaalmajanduslike, demograafiliste, keskkonnavalaste ja tehnoloogiliste väljakutsete käsitlemisel;
2. tõhus investeerimine inimkapitali haridus- ja koolitussüsteemide kaudu on tähtis osa Euroopa strateegiast säästliku ja

teadmispõhise majanduskasvu ning tööhõive kõrge taseme saavutamiseks, mis on ka Lissaboni protsessi eesmärgiks, edendades samal ajal isiklikku eneseteostust, sotsiaalset ühtekuuluvust ja kodanikuaktiivsust;

TÕDEB, et

1. hariduse ja koolituse valdkonna üleeuroopalise koostöö ajakohastatud strateegiline raamistik, mis tugineb tööprogrammi „Haridus ja koolitus” raames tehtud edusammudele, väärtustab Euroopa mitmekesisust ja sellest tulenevaid ainulaadseid võimalusi ning austab täiel määral liikmesriikide vastutust oma haridussüsteemide osas ja võiks samas veelgi tõhustada sellise koostöö tõhusust ning anda liikmesriikide haridus- ja koolitussüsteemidele jätkuvalt kasu ja toetust kuni 2020. aastani;
2. haridus ja koolitus on olulisel määral aidanud kaasa Lissaboni majanduskasvu ja tööhõive strateegia pikaajaliste eesmärkide saavutamisele. Oodates selle protsessi edasisi arenguid, tuleks seega jätkata jõupingutusi, et tagada hariduse ja koolituse jätkuvalt tugev integreeritus laiemasse strateegiasse. Samuti on väga oluline see, et üleeuroopaline koostöö jääks endiselt piisavalt paindlikuks, et reageerida nii praegustele kui tulevastele, sealhulgas ka pärast 2010. aastat uue strateegia raames tekkivatele väljakutsetele;

VÕTAB HUVIGA TEADMISEKS

komisjoni teatise Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ajakohastatud strateegiline raamistik üleeuroopaliseks koostööks hariduse ja koolituse alal”, ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Dok 17535/08 + ADD 1 + ADD 2.

NÕUSTUB, et

1. kuni 2020. aastani peaks Euroopa koostöö peamine eesmärk olema toetada haridus- ja koolitussüsteemide täiendavat arenamist liikmesriikides, mille eesmärk on tagada:
  - a) kõikide kodanike isiklik, ühiskondlik ja ametialane eneseteostus;
  - b) püsiv majanduslik heaolu ja tööalane konkurentsivõime, edendades samas demokraatlikke väärtusi, sotsiaalselt ühtekuuluvust, kodanikuaktiivsust ja kultuuridevahelist dialoogi;
2. selliseid eesmärke tuleks vaadelda ülemaailmses perspektiivis. Liikmesriigid tunnistavad, kui oluline on avatus kogu maailmale kui eeldus ülemaailmseks arenguks ja heoluks, mis aitab tippasemel ja atraktiivsete haridus-, koolitus- ja teadustöövõimaluste tagamise kaudu saavutada Euroopa Liidul oma eesmärk saada maailma juhtivaks teadmistepõhiseks majanduseks;
3. üleeuroopaline koostöö hariduse ja koolituse vallas kuni 2020. aastani peaks toimuma strateegilises raamistikus, mis hõlmab elukestva õppe osana kõiki haridus- ja koolitussüsteeme. Elukestvat õpet peaks pidama kogu raamistiku aluseks olevaks põhimõtteks, mille eesmärgiks on hõlmata õpet kõikides kontekstides (formaalne, mitteformaalne, informaalne) ja kõikidel tasanditel: väikelaste haridusest ja koolidest kõrghariduse, kutsehariduse ja -koolituse ning täiskasvanuõppeni.

Konkreetsemalt tuleks raamistikus käsitleda nelja järgmist strateegilist eesmärki (üksikasjalik ülevaade on esitatud allpool):

1. elukestva õppe ja liikuvuse reaalsuseks muutmine;
  2. hariduse ja koolituse kvaliteedi ja tõhususe parandamine;
  3. võrdsete võimaluste, sotsiaalse ühtekuuluvuse ja kodanikuaktiivsuse edendamine;
  4. innovaatsilisuse ja loovuse, sealhulgas ettevõtlikkuse suurendamine kõikidel haridus- ja koolitustasanditel;
4. kehtestatud eesmärkide saavutamise nimel tehtud edusammude perioodiline jälgimine aitab olulisel määral kaasa tõenditel põhineva poliitika kujundamisele. Eespool kirjeldatud strateegiliste eesmärkidega peaksid 2010.–2020. aastal kaas-

nema näitajad ja Euroopa keskmise soorituse võrdlustasemed („Euroopa sihttasemed“), mis on esitatud käesoleva dokumendi I lisas. Kehtivatele sihttasemetele tuginedes aitavad need mõõta üldist edu Euroopa tasandil ning näidata juba saavutatut.

— Strateegiline eesmärk nr 1: elukestva õppe ja õppurite liikuvuse reaalsuseks muutmine

Demograafilisest muutusest tulenevad väljakutsed ning vajadus regulaarselt ajakohastada ja arendada oskusi muutuvate majanduslike ja sotsiaalsete olude kohaselt nõuab elukestvat lähenemisviisi õppimisele ning haridus- ja koolitussüsteemidele, mis on muutuste suhtes kohane misvõimelisemad ja avatumad laiemale maailmale. On võimalik, et tulevaste väljakutsete kajastamiseks töötatakse elukestva õppe valdkonnas välja uusi algatusi, kuid siiski tuleb teha täiendavaid edusamme käimasolevate algatuste raames, eelkõige ühtsete ja terviklike elukestva õppe strateegiate rakendamisel. Eelkõige tuleb teha tööd selleks, et tagada asjakohastel õppetulemustel ja nende õppetulemuste ja Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku vahelisel seosel tuginevate riiklike kvalifikatsiooniraamistike väljatöötamine, paindlikumate õppimisvõimaluste loomine, sealhulgas paremad üleminekud hariduse ja koolituse eri sektorite vahel, suurem avatus mitteformaalse ja informaalse õppe suhtes ning õppetulemuste läbipaistvamaks muutmine ja parem tunnustamine. Täiendavaid jõupingutusi on vaja ka selleks, et edendada täiskasvanuõpet, parandada nõustamissüsteemide kvaliteeti ja muuta õppimine üldiselt atraktiivsemaks – sealhulgas uute õppimisvormide väljatöötamine ning uute õpetamis- ja õppimistehnoloogiate kasutamise kaudu.

Elukestva õppe oluliseks elemendiks ning inimeste konkurentsi- ja kohanemisvõime tõhustamise tähtsaks vahendiks on õppurite, õpetajate ja õpetajate koolitajate liikuvus, mida tuleks järk-järgult laiendada, et välisriigis (nii Euroopas kui mujal) õppimise perioodidest saaks reegel, mitte erand. Seejuures tuleks kohaldada liikuvust käsitlevas Euroopa kvaliteedihartas sätestatud põhimõtteid. Selle saavutamise nõuab uusi jõupingutusi kõikidelt asjaosalistelt, näiteks piisava rahastamise tagamise vallas.

— Strateegiline eesmärk nr 2: hariduse ja koolituse kvaliteedi ja tõhususe parandamine

Kvaliteetsed haridus- ja koolitussüsteemid, mis on ühteagu tõhusad ja pakuvad võrdseid võimalusi, on Euroopa edu ja tööalase konkurentsivõime tõstmise aspektist otsustava tähtsusega. Üks keerukamaid ülesandeid on tagada, et igauks omandaks põhipädevused, arendades samas välja tippaseme ja atraktiivsuse hariduse ja koolituse kõikidel tasanditel, mis võimaldavad Euroopal säilitada maailmas tugeva rolli. Selle püsivaks saavutamiseks tuleb rohkem tähelepanu pöörata põhioskuste nagu kirja- ja arvutusoskuse taseme tõstmisele, matemaatika, teaduse ja

tehnoloogia atraktiivsemaks muutmisele ning keeleoskuse parandamisele. Samas tuleb tagada kvaliteetne õpetamine, pakkuda õpetajatele asjakohast esmast haridust, õpetajatele ja koolitajatele pidevalt kutsealaseid enesetäiendamise võimalusi ning muuta õpetajaamet atraktiivseks võimaluseks elukutse valikul. Samuti on oluline parandada haridus- ja koolitusasutuste juhtimist ja juhtkondi ning arendada välja tõhusad kvaliteedi tagamise süsteemid. Kõrge kvaliteet saavutatakse üksnes vajaduse korral nii riigi- kui erasektori pärit ressursside tõhusa ja säästva kasutamisega ning tõenditel põhineva poliitika ja tavade edendamisega hariduse ja koolituse valdkonnas.

— **Strateegiline eesmärk nr 3: võrdsete võimaluste, sotsiaalse ühtekuuluvuse ja kodanikuaktiivsuse edendamine**

Haridus- ja koolituspoliitika peaks võimaldama kõikidel kodanikel, olenemata nende isiklikust, sotsiaalsest ja majanduslikust taustast, omandada, ajakohastada ja arendada elu jooksul nii tööalaseid oskusi kui ka põhipädevusi, mida on vaja tööalase konkurentsivõime jaoks, ning soodustada täiendavat õppimist, kodanikuaktiivsust ja kultuuridevahelist dialoogi. Käsitleda tuleks haridusliku ebavõrdsuse teemat, tagades kvaliteetse väikelaste hariduse ja sihttoetuse ning edendades kaasavat haridust. Haridus- ja koolitussüsteemide eesmärk peaks olema tagada, et kõik õppurid, sealhulgas ka ebasoodsa taustaga või erivajadustega isikud ja siserännanud viivad oma haridustee lõpule, sealhulgas vastavalt vajadusele nn teise haridusvõimaluse ning individuaalsema õppe kaudu. Haridus peaks edendama kultuuri- vahelisi pädevusi, demokraatlikke väärtusi ning põhiõiguste ja keskkonna austamist ja ka võitlust igasuguse diskrimineerimise vastu ning andma kõigile noortele kõik vajaliku, et nad saaksid erineva taustaga eakaaslastega positiivselt suhelda.

— **Strateegiline eesmärk nr 4: loovuse ja innovaatilisuse, sealhulgas ettevõtlikkuse suurendamine kõikidel haridus- ja koolitustasanditel**

Lisaks sellele, et loovus aitab kaasa isiklikule eneseteostusele, on loovus ka peamiseks allikaks innovatsioonile, mida omakorda peetakse säästva majandusarengu peamiseks toukejõuks. Loovus ja innovatsioon on äärmiselt olulised ettevõtete arengus ning Euroopa võimes olla konkurentsivõimeline rahvusvahelisel tasandil. Esimeseks väljakutseks on edendada valdkonnaüleste põhipädevuste (nt infotehnoloogiline pädevus, õppima õppimine, algatusvõime ja ettevõtlikkus ning kultuuriline teadlikkus) omandamist kõikide kodanike poolt. Teine väljakutse on tagada täielikult toimiv teadmiste kolmnurk haridus-teadus-innovatsioon. Partnerlus ettevõtlusringkondade ja erinevate haridus-, koolitus- ning teadustasandite ja -sektorite vahel võib aidata tagada, et keskendutakse paremini tööturul vajalikele oskustele ja pädevustele ning et innovatsiooni ja ettevõtlusmeelsust edendatakse kõikides õppevormides. Edendada tuleks kodanikuühiskonna ja muude sidusrühmade esindajaid kaasavaid laiemaid õpikogukondi, eesmärgiga luua keskkond, mis soodustab loovust ning aitab paremini ühitada kutsealaseid ja ühiskondlikke vajadusi ning ka isiklikku heaolu;

NÕUSTUB LISAKS, et

1. püüdes saavutada eespool nimetatud strateegilisi eesmärke ning aidata seeläbi tõhusalt kaasa riiklikele reformidele, tuleks kuni 2020. aastani järgida järgmised põhimõtteid.

a) Üleeuroopalist koostööd hariduse ja koolituse vallas tuleks teostada elukestva õppe perspektiivist, kasutades tõhusalt ära avatud koordineerimismeetodit ja arendades sünergiaid erinevate haridus- ja koolitussektorite vahel. Austades täiel määral liikmesriikide vastutust oma haridussüsteemide eest ning üleeuroopalise koostöö vabatahtlikku laadi hariduse ja koolituse vallas, peaks avatud koordineerimismeetod põhinema:

— eespool nimetatud neljal strateegilisel eesmärgil;

— ühistel võrdlusnäitajatel ja lähenemisviisidel;

— vastastikusel õppimisel ja heade tavade vahetamisel, sealhulgas tulemuste levitamisel;

— perioodilisel järelevalvel ja aruandlusel;

— kõikide asjaomaste Euroopa agentuuride, ⁽¹⁾ Euroopa võrgustike ja rahvusvaheliste organisatsioonide ⁽²⁾ tõenditel ja andmetel;

— ühenduse, eelkõige elukestva õppe valdkonna programmide raames pakutavate võimaluste täielikul kasutamisel.

b) Euroopa koostöö hariduse ja koolituse valdkonnas peaks olema asjakohane ja konkreetne. See peaks andma selgeid ja nähtavaid tulemusi, mida tuleks korrapäraselt ning struktureeritud viisil esitada, läbi vaadata ja levitada, luues seega aluse pidevale hindamisele ja arengule.

c) Avatud koordineerimismeetodi kohase üleeuroopalise koostöö tähtsaks aspektiks on Kopenhaageni protsessi kutsehariduse ja -koolituse vallas. Selle protsessi raames seatud eesmärgid peaksid aitama kaasa kõnealuses raamistikus kehtestatud eesmärkide saavutamisele.

⁽¹⁾ Eelkõige Cedefopi ja Euroopa Koolitusfondi tõenditel ja andmetel.

⁽²⁾ Kui käesolevas tekstis viidatakse OECD-le, tuleb seda tõlgendada nii, et tagatud peaks olema kõikide liikmesriikide õigus osaleda nimetatud organisatsiooni töös.

- d) Liikmesriikide jõupingutuste toetamiseks kõrghariduse kaasajastamisel ja Euroopa kõrghariduspiirkonna väljarendamisel tuleks sihiks seada ka tihedat sünergia Bologna protsessiga, eelkõige seoses kvaliteedi tagamise, tunnustamise, liikuvuse ja läbipaistvuse vahenditega.
- e) Vajaduse korral tuleks püüda teha valdkondadevahelist koostööd ELi hariduse ja koolituse alaste algatuste ning nendega seotud poliitikavaldkondade – eelkõige tööhõive-, ettevõtlus-, sotsiaal-, noorte- ja kultuuripoliitika – vahel. Konkreetselt teadmiste kolmnurga osas tuleks erilist tähelepanu pöörata hariduse, teadustöö ja innovatsiooni vahelisele sünergiale ning täiendavusele Euroopa teadusruumi eesmärkidega.
- f) Hästi toimivat koostööd, mida viiakse ellu võrgustike moodustamisega uutel ja läbipaistvatel viisidel, on vaja mitte üksnes asjaomaste ELi institutsioonide vahel, vaid ka kõikide asjaomaste sidusrühmadega, kel on anda oluline panus poliitika väljatöötamisse, rakendamisse ja hindamisse.
- g) Tõhustada tuleks poliitilist dialoogi kolmandate riikidega ja koostööd rahvusvaheliste organisatsioonidega, tagades nii uute ideede allika ja võrdlusvahendi.
- h) Vajaduse korral võib kasutada Euroopa struktuurifonde, et tõhustada haridus- ja koolitussüsteeme üldiste strateegiliste eesmärkide ja liikmesriikide prioriteetide kohaselt.
2. Avatud koordineerimismeetodi edukus hariduse ja koolituse vallas oleneb liikmesriikide poliitilisest pühendumisest ning tõhusatest töömeetoditest Euroopa tasandil. Sellest vaatenurgast ning suuremat paindlikkust silmas pidades peaksid üleeuroopalise koostöö raames kasutatavad töömeetodid põhinema järgmistel põhimõtetel:
- a) Töösükliks: 2020. aastani kestev ajavahemik jagatakse tsükliteks, kusjuures esimene tsükkel kestab kolm aastat ehk 2009. aastast 2011. aastani.
- b) Prioriteetsed valdkonnad: nõukogu võtab komisjoni ettepaneku alusel iga tsükli jaoks vastu strateegilistele eesmärkidele tuginevat Euroopa koostöö prioriteetide. Euroopa prioriteetsete valdkondade kindlaksmääramisel seatakse eesmärgiks kas laiem koostöö kõikide liikmesriikide vahel või tihedam koostöö väiksema arvu liikmesriikide vahel, võttes arvesse riikide prioriteete. Esimese tsükli prioriteetsed valdkonnad on esitatud käesoleva dokumendi II lisas.
- c) Vastastikune õpe: üleeuroopalises koostöös eespool nimetatud prioriteetsetes valdkondades võib kasutada selliseid vahendeid nagu vastastikune õppimine, konverentsid ja seminarid, kõrgetasemelised foorumid või ekspertrühmad, komisjonid, uuringud, analüüsid ja internetipõhine koostöö ning kaasata vajaduse korral asjaomaseid sidusrühmi. Kõigi nende algatuste väljatöötamisel tuleks tugineda selgesõnalistele volitustele, ajakavadele ja kavandatud tulemustele, mille pakub välja komisjon koostöös liikmesriikidega (vt punkt f allpool).
- d) Tulemuste levitamine: nähtavuse ja mõju suurendamiseks riigi ja Euroopa tasandil levitatakse koostöö tulemusi laialulatuslikud asjaomaste sidusrühmade seas ja vajaduse korral arutatakse peadirektorite või ministrite tasandil.
- e) Aruandmine edusammude kohta: iga tsükli lõpul tuleks koostada nõukogu ja komisjoni ühine aruanne (uue raamistiku kohase esimese tsükli puhul kõige varem 2012. aasta algul). Sellega hinnatakse üldist edu, mis on saavutatud käesoleva raamistiku kohaste eesmärkide suunas kõige hiljutisema tsükli jooksul ja/või konkreetses teemavaldkonnas, mille määrab kindlaks komisjon koostöös liikmesriikidega (vt samuti punkt f allpool). Ühised aruanded peaksid põhinema liikmesriikide koostatud riiklikel aruannetel ning olemasoleval teabel ja statistilistel andmetel. Ühistesse aruannetesse võib koostamisel lisada faktilise analüüsi erinevatest olukordadest üksikutes liikmesriikides nende täielikul nõusolekul. Ühised aruanded peaksid olema aluseks uute prioriteetsete valdkondade kindlaksmääramisele järgmise tsükli tarvis.
- f) Protsessi järelevalve: Selleks et edendada tulemuste saavutamist avatud koordineerimismeetodi kaudu ning meetodi omaksvõtmist nii riikide kui Euroopa tasandil, teevad liikmesriigid ja komisjon tihedalt koostööd protsessi ja selle tulemuste suunamisel, edendamisel ja hindamisel.
3. Nõukogu võib strateegilise raamistiku, sealhulgas sihttasemed ja töömeetodid üle vaadata ning neid vajadusel muuta, võttes arvesse mis tahes olulisemaid uusi arenguid Euroopas, eelkõige ELi majanduskasvu ja tööhõive strateegia kohta 2010. aastale järgnevat ajaks tehtavaid otsuseid;

KUTSUB LIIKMESRIIKE ÜLES

- tegeva komisjoni toetusel ja avatud koordineerimismeetodit kasutades vastavalt käesolevatele järeldustele koostööd selle nimel, et tõhustada üleeuroopalist koostööd hariduse ja koolituse vallas ajavahemikul kuni 2020. aastani, tuginedes eespool nimetatud neljale strateegilisele eesmärgile, põhimõtetele ja töömeetoditele ning iga töösükli jaoks kokku lepitud prioriteetsetele valdkondadele (esimese tsükli (2009–2011) prioriteetsed valdkonnad on esitatud käesoleva dokumendi II lisas)

2. kaaluma riikide prioriteetidele tuginedes selliste meetmete vastuvõtmist, mis on suunatud strateegilises raamistikus toodud eesmärkide saavutamisele ning aitavad kaasa käesoleva dokumendi I lisas kindlaks määratud Euroopa sihttasemetele kollektiivsele saavutamisele. Kaaluma, kas riiklike haridus- ja koolituspoliitikate väljatöötamisel oleks võimalik saada inspiratsiooni vastastikuselt õppest Euroopa tasandil;

KUTSUB KOMISJONI ÜLES

1. tegema liikmesriikidega ajavahemikul kuni 2020. aastani koostööd käesoleva raamistiku raames ning liikmesriike seejuures toetama, tuginedes eespool kirjeldatud neljale strateegilisele eesmärgile, töömeetoditele ja sihttasemetele ning samuti kokkulepitud prioriteetsetele valdkondadele, mis on esitatud vastavalt käesoleva dokumendi I ja II lisas;

2. uurima, mil määral on täidetud käesoleva raamistiku eesmäärke, eelkõige ühiste eduaruannete kaudu. Lisaks sellele

viima 2010. aastal läbi hindamise edusammude kohta, mis on tehtud tööprogrammi „Haridus ja koolitus 2010” raames vastu võetud sihttasemetele saavutamisel;

3. töötama ettepanekutega, milles pakutakse välja võimalikke sihttasemeid liikuvuse, tööalase konkurentsivõime ja keeleõppe vallas vastavalt I lisas esitatule;

4. tegema liikmesriikidega koostööd, et uurida, kuidas parandada kehtivaid sihttasemeid, sealhulgas varakult õpingud või koolituse katkestanud isikuid puudutavaid sihttasemeid, ning andma nõukogule 2010. aasta lõpuks aru selle kohta, kui palju võiks nõukogu poolt 2007. aasta mais vastu võetud näitajate ja sihttasemetele sidusat raamistikku⁽¹⁾ muuta, et tagada selle kooskõla käesoleva raamistiku kohaste strateegiliste eesmärkidega. Selles kontekstis tuleks erilist tähelepanu pöörata loovuse, innovatsiooni ja ettevõtluse valdkonnale.

⁽¹⁾ Nõukogu 25. mail 2007. aasta järeldused näitajate ja sihttasemetele sidusa raamistiku kohta, mille alusel hinnatakse Lissaboni eesmärkide elluviimisel saavutatut hariduse ja koolituse valdkonnas (ELT C 311, 21.12.2007, lk 13–15).

I LISA

EUROOPA KESKMISE SOORITUSE VÕRDLUSTASEMED**(„Euroopa sihttasemed“)**

Edusammude järelevalve ja väljakutsete kindlaksmääramise vahendina toimivad ning tõenditel põhineva poliitika kujundamisele kaasa aitavad Euroopa keskmise soorituse võrdlustasemed („Euroopa sihttasemed“) peaksid toetama eespool esitatud järeldustes kirjeldatud strateegilisi eesmärke 2010.–2020. aastaks.

Need sihttasemed tuginevad kehtivatele sihttasemetele,⁽¹⁾ mis võeti vastu tööprogrammi „Haridus ja koolitus 2010“ raames. Nad peaksid põhinema üksnes võrreldavatel andmetel ning arvestama liikmesriikide erinevat olukorda. Sihttasemeid ei tuleks käsitada konkreetsete eesmärkidena, milleni liikmesriigid peaksid jõudma 2020. aastaks. Pigem kutsutakse liikmesriike üles oma riigi prioriteetidest lähtudes ja muutuva majanduslikke olusid arvesse võttes kaaluma, kuidas ja mil määral saavad nad riiklike meetmete abil kaasa aidata Euroopa sihttasemete kollektiivsele saavutamisele.

Sellest lähtuvalt leppisid liikmesriigid kokku järgmises viies sihttasemes.

Täiskasvanute osalemine elukestvas õppes

Täiskasvanute ja eelkõige madala kvalifikatsiooniga isikute osalemise suurendamiseks elukestvas õppes:

— peaks 2020. aastaks vähemalt 15 % täiskasvanutest osalema elukestvas õppes.⁽²⁾

Puudulike põhioskustega isikud

Eesmärgiga tagada, et kõik õppurid saavutavad põhioskuste piisava taseme, eelkõige lugemises, matemaatikas ja loodusteadustes:

— peaks 2020. aastaks põhioskuste (lugemine, matemaatika ja loodusteadused)⁽³⁾ alal madala õpiedukusega 15 aastaste osakaal olema väiksem kui 15 %.

Kolmanda tasandi hariduse omandamine

Võttes arvesse suurenevat nõudlust kõrghariduse omandamise järele ning tunnistades kutsehariduse ja -koolituse samaväärset tähtsust:

— peaks 2020. aastaks kolmanda tasandi hariduse omandanud⁽⁴⁾ 30–34aastaste isikute osatähtsus olema vähemalt 40 %.

Varakult õpingud või koolituse katkestanud isikud

Aitamaks kaasa, et maksimaalsel arvul õppureid viivad lõpule oma hariduse ja koolituse:

— peaks 2020. aastaks varakult õpingute või koolituse katkestajate⁽⁵⁾ osatähtsus olema väiksem kui 10 %.

Väikelaste haridus

Edasise haridustee edukuse aluseks olevas väikelaste hariduses osalemise suurendamiseks, eelkõige ebasoodsa taustaga laste puhul:

— peaks 2020. aastaks vähemalt 95 % lastest vanuses 4 aastat kuni kohustusliku algkooli mineku alguseni osalema väikelaste hariduses.

⁽¹⁾ Nõukogu 5.–6. mai 2003. aasta järeldused Euroopa keskmise soorituse võrdlustasemete kohta hariduse ja koolituse valdkonnas (haridustähised) (dok 8981/03).

⁽²⁾ St uuringule (Eurostat/tööjõu uuring) eelneva nelja nädala jooksul hariduses ja koolituses osaleva 25–64 aasta vanuse elanikkonna protsent. Kasu võib saada ka täiskasvanute osalust elukestvas õppes käsitlevast teabest, mis on kogutud täiskasvanute hariduse uuringu (AES) raames.

⁽³⁾ Allikas: OECD/PISA. (Tuleks tagada kõikide liikmesriikide õigus sellises töös osaleda). Asjassepuutuvaid näitajaid jälgitakse eraldi.

⁽⁴⁾ St nende 30–34 aastaste osatähtsus, kes on edukalt omandanud kolmanda tasandi hariduse (ISCED (rahvusvaheline ühtne hariduse liigitus) tasemed 5 ja 6). (EUROSTAT, UOE).

⁽⁵⁾ St nende 18–24 aastaste isikute osatähtsus, kes on omandanud üksnes teise taseme alumise astme hariduse ning enam hariduses ega koolituses ei osale. (EUROSTAT/tööjõu-uuring). Tuleb teha jõupingutusi, et parandada andmete kvaliteeti, kaaludes muu hulgas võimalust kasutada täiendavaid andmeallikaid.

Lisaks sellele kutsub nõukogu komisjoni üles tegema täiendavat tööd järgmistes valdkondades.

Liikuvus

Õppurite liikuvuse laialdaselt tunnistatud lisaväärtust arvesse võttes ning sellise liikuvuse suurendamiseks palutakse komisjonil esitada nõukogule 2010. aasta lõpuks ettepanek sihttaseme kohta kõnealuses valdkonnas, keskendudes esialgu riikide vahelisele füüsilisele liikuvusele kõrghariduse valdkonnas, võttes arvesse nii kvantitatiivseid kui kvalitatiivseid aspekte ning kajastades Bologna protsessi raames tehtud jõupingutusi ja kokkulepitud eesmärgi, nagu rõhutati hiljuti ka Leuveni ja Louvain-la-Neuve'i konverentsil.⁽¹⁾ Samas palutakse komisjonil uurida võimalust selle sihttaseme laiendamiseks, et hõlmata ka kutseharidus ja -koolitus ning õpetajate liikuvus.

Töölane konkurentsivõime

Võttes arvesse, kui oluline on parandada töölase konkurentsivõimet hariduse ja koolituse kaudu, et vastata praegustele ja tulevastele tööturu väljakutsetele, palutakse komisjonil esitada nõukogule 2010. aasta lõpuks ettepanek võimaliku Euroopa sihttaseme kohta kõnealuses valdkonnas.

Keeleõpe

Pidades silmas, kui oluline on õppida kaht võõrkeelt juba varasest east alates (nagu toonitati ka Euroopa Ülemkogu Barcelona kohtumise järeldustes 2002. aasta märtsis), palutakse komisjonil esitada 2012. aasta lõpuks ettepanek võimaliku sihttaseme kohta kõnealuses valdkonnas, tuginedes käimasolevale tööle keeleoskuste vallas.⁽²⁾

⁽¹⁾ Kõrghariduse eest vastutavate Euroopa ministrite konverentsi kommunikatsioon, Leuven ja Louvain-la-Neuve, Belgia, 28.–29. aprill 2009.
⁽²⁾ Nõukogu järeldused Euroopa keeleoskuse näitaja kohta (ELT C 172, 25.7.2006, lk 1).

II LISA

PRIORITEETSED VALDKONNAD ÜLEEUROPALISEKS KOOSTÖÖKS HARIDUSE JA KOOLITUSE VALDKONNAS ESIMESE TSÜKLI (2009–2011) JOOKSUL

Pidades silmas ET 2020 raamistiku nelja strateegilise eesmärgi saavutamist, peaks prioriteetsete valdkondade kindlaksmääramine konkreetseks töötüklis suurendama üleeuroopalise koostöö tulemuslikkust hariduse ja koolituse valdkonnas ning samas kajastama liikmesriikide individuaalseid vajadusi, eelkõige uute olude ja väljakutsete tekkimise tõttu.

Punktides 2b ja 2c (osas „nõustub lisaks, et“) nimetatud ning allpool üksikasjalikumalt kirjeldatud prioriteetsed valdkonnad kajastavad vajadust

- i) teha koostööd valdkondades, kus endiselt eksisteerivad tähtsaimad väljakutsed;
- ii) arendada koostööd valdkondades, mida peetakse eriti oluliseks konkreetse töötüklis jooksul.

Liikmesriigid valivad kooskõlas oma riigi prioriteetidega need töö- ja koostöövaldkonnad, milles nad soovivad osaleda ühises töös järelemeetmetega. Kui liikmesriigid seda vajalikuks peavad, võib tööd konkreetsetes prioriteetsetes valdkondades jätkata järgnevate töötüklite jooksul.

Strateegiline eesmärk nr 1: elukestva õppe ja õppurite liikuvuse reaalsuseks muutmine

Töövaldkonnad:

- *Elukestva õppe strateegiaid:* viia lõpule riiklike elukestva õppe strateegiate rakendusprotsess, pöörates erilist tähelepanu mitteformaalse ja informaalsete õppe ja juhendamise tunnustamisele.
- *Euroopa kvalifikatsiooniraamistik:* siduda kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2008. aasta aprilli soovitusel⁽¹⁾ kõik riiklikud kvalifikatsioonisüsteemid 2010. aastaks Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga ning toetada standardite ja kvalifikatsioonide, hinnangute ja tunnustamismenetluste, ainepunktide ülekandmise, õppekavade ja kvaliteeditagamissüsteemide puhul õpitulemustel põhineva lähenemisviisi kasutamist.

Koostöövaldkonnad:

- *Õppurite liikuvuse laiendamine:* teha koostööd, et kaotada järk-järgult tõkkes ja avardada võimalusi õppurite liikuvuseks Euroopa piires ja ülemaailmselt nii kõrghariduses kui teistel haridustasanditel, sh seada uued eesmärgid ja rahastamisvahendid ning võttes sealjuures arvesse ebasoodsas olukorras olevate isikute erilisi vajadusi.

Strateegiline eesmärk nr 2: hariduse ja koolituse kvaliteedi ja tõhususe parandamine

Töövaldkonnad:

- *Keeleõpe:* õpetada kodanikud võimeliseks suhtlema peale oma emakeele veel kahes keeles, edendada vajaduse korral keeleõpet kutsehariduses ja -koolituses ning täiskasvanuõppes ning anda sisserännanutele võimalused õppida oma vastuvõtjamaa keelt.
- *Õpetajate ja koolitajate erialane enesetäiendamine:* keskenduda uute õpetajate kutsealuse õppe kvaliteedile ja toetamisele karjääri algul ning õpetajatele, koolitajatele ja muudele haridustöötajatele (näiteks juhtimis- või nõustamistegevuses osalejatele) suunatud jätkuvate erialaste enesearendusvõimaluste kvaliteedi parandamisele.
- *Juhtimine ja rahastamine:* edendada kõrghariduse (sh õppekavade) uuendamiskava ning kutsehariduse ja koolituse valdkonnas kvaliteeditagamise raamistikku, töötada välja paremad õppimisvõimalused (hõlmates ka personaliga varustamist) täiskasvanuõppe sektoris. Edendada tõendusmaterjalil põhinevat poliitikat ja tavaid, pannes erilist rõhku avalike ja vajaduse korral erainvesteeringute jätkusuutlikkusele.

Koostöövaldkonnad:

- *Põhioskused lugemises, matemaatikas ja loodusteadustes:* uurida ja levitada olemasolevaid parimaid tavaid ja uuringutulemusi kooliõpilaste lugemisõppes vallas ning teha järeldusi, kuidas tõsta kirjaoskuse taset kogu ELis. Tihendada olemasolevat koostööd, et suurendada matemaatikat ja loodusteadusi õppima asuvate õppurite arvu kõrgematel haridus- ja koolitustasanditel ning soodustada loodusteaduste õpet. Põhioskuste ja sealhulgas ka täiskasvanute põhioskuste taseme tõstmiseks on vaja konkreetseid meetmeid.
- *„Uued kutseoskused uute töökohtade jaoks“:* tagada, et tulevast vajadust oskuste järele ning vastavaid tööturu vajadusi võetakse piisavalt arvesse kõikides hariduse ja koolituse planeerimisprotsessides.

⁽¹⁾ ELT C 111, 6.5.2008, lk 1.

Strateegiline eesmärk nr 3: võrdsete võimaluste, sotsiaalse ühtekuuluvuse ja kodanikuaktiivsuse edendamine

Töövaldkonnad:

- *Varakult õpingud või koolituse katkestanud isikud:* tugevdada ennetavaid lähenemisviise, luua tihedam koostöö üld- ja kutseharidussektori vahel ning kaotada tökked, mis ei lase koolist väljalangenutel hariduse ja koolituse juurde tagasi tulla.

Koostöövaldkonnad:

- *Algkoolieelne haridus:* edendada üldist võrdseid võimalusi pakkuvat juurdepääsu, tõsta kvaliteeti ja suurendada õpetajate toetust.
- *Sisserännanud:* arendada parimatest tavades lähtudes välja vastastikune õpe sisserändaja taustaga õppurite hariduse jaoks.
- *Erivajadustega õppurid:* edendada kaasavat haridust ja individualiseeritud õpet õigeaegse toetuse, erivajaduste varase tuvastamise ja hästi koordineeritud teenuste kaudu. Integreerida teenused tavaõppesse ja tagada võimalused järgmistele haridus- ja koolitustasemetele pääsuks.

Strateegiline eesmärk nr 4: innovaatilisuse ja loovuse, sealhulgas ettevõtlikkuse suurendamine kõikidel haridus- ja koolitustasanditel

Töövaldkonnad:

- *Valdkonnaülesed põhipädevused:* võtma kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2006. aasta detsembri soovitussega ⁽¹⁾ õppekavades, hindamisel ja kvalifikatsioonide puhul rohkem arvesse valdkonnaülesed põhipädevusi.

Koostöövaldkonnad:

- *Innovatsioonisõbralikud institutsioonid:* edendada loovust ja innovatsiooni õpetamise ja õppimise erimeetodite väljatöötamise kaudu (sh uute infotehnoloogiavahendite kasutamine ja õpetajate koolitus).
- *Partnerlus:* arendada välja partnerlusi hariduse ja koolituse pakujate ning ettevõtete, teadusasutuste, kultuurivallas tegutsejate ja loomemajanduse vahel ning edendada hästitoimivat teadmiste kolmnurka.

⁽¹⁾ ELT L 394, 30.12.2006, lk 10.